

Cuma Sohbeti sayfası Adıyaman İl Müftülüğü tarafından hazırlanmaktadır.

CUMA
SOHBETİ

HASBİLİK VE HESABİLİK ÜZERİNE

CUMA
SOHBETİ

Modern dünyada teknik ve bilimsel alanındaki değişimler, yaşam şeklinin ve içeriğinin değişikliğini de beraberinde getirdi. İnsanlararası ilişkiler her geçen gün daha fazla yüzeysel, hesaba dayalı, menfaat odaklı bir hal almaya başladı. Değer merkezli ilişkiler ağı yerini madde endeksli bir bakış açısına bırakmak zorunda kaldı. Artık bir zamanların "hasbi insan" profili "saf insan" olarak algılanıp eleştirilirken ve toplumsal baskıyla hüküm giydirilirken; öte taraftan değerden arındırılmış, varlık amacından saptırılmış, ilişkiler örüntüsünü hesabi dantelayla ören ve insana bir değer olarak değil, düşüncelerini, duygularını, amaçlarını gerçekleştireceği ve bu yönüyle sömüreceği bir meta olarak bakan bir insan tipolojisi yani "hesabi insan" portresi alkışlanma ve destek görme saygınlığı (!) kazandı. Bu paradoksal "yap-boz" resminin sağlaması ülke olarak en somut bir şekilde 15 Temmuz darbe girişimiyle yapıldı.

O gün helikopterlerden yağın mermilere, uçaklardan atılan bombalara, silahların namlularına, tankların paletlerine hiç düşünmeden vücudunu siper eden çocuğu, genci, kadını, yaşlısı; etnik, dilsel, statüsel, ekonomik, bilişsel, düşünsel vb. hiçbir sığara ve çıkara odaklanmadan minarelerden ezan sesinin eksilmemesinin, gönderde ayyıldızlı bayrağın inmemesinin, istiklal marşının tekrar yazılmamasının, onurlu direniş mücadelesinden diriliş ruhunun ölümsüz heykelini çıkarmanın yanısıra bunun temellerini de hasbîlik üzere inşa etmenin gayretleri içindeydiler. Hiçbir çıkar, menfaat ve fırsat hesabı yapmadan fazilet ve cesaret mücadelelerini haysiyet, şeref, izzet, onur gibi en yüce insani, ahlaki, manevi, irfani, dini değerlerle süslemenin vakur duruşunu sergiliyorlardı. Hasbîlik iliklerine kadar işlemişti. "İyilik eden mükafat beklediği an, tefecidir," Cemil Meriç'in ve "Garazsız ve ivazsız (gönüllü, karşılıksız, hasbi) hizmet et her canlıya " şeklinde Osman Hulusi'nin Kur'anî ahlaktan beslenen deyişlerini ölümsüzleştirmişlerdi.

"...İçinizdenden fetihten (Mekke fethinden) önce harcayanlar ve savaşanlar, (diğerleri ile) bir değildir. Onların derecesi, sonradan harcayan ve savaşanlardan daha yüksektir. Bununla beraber Allah, hepsine de en güzel olanı (cenneti) va'detmiştir. Allah, bütün yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır." (Hadid suresi, 10. Ayet).

"Ey iman edenler! Sizi elem dolu bir azaptan kurtaracak bir ticaret göstereyim mi size? Allah'a ve peygamberine inanır, mallarınızla ve canlarınızla Allah yolunda cihat edersiniz. Eğer bilerseniz bu sizin için çok hayırlıdır." (Saff suresi, 10-11. Ayet).

" İki göz vardır ki, cehennem ateşi onlara dokunmaz: Allah korkusundan ağlayan göz, bir de gecesini Allah yolunda, nöbet

tutarak geçiren göz. (Tirmizi, Fedailü'l-Cihad).

Yukarıda ifade edilen ayetler ve hadis çerçevesinde meseleye bakıldığında o gün, yani, 15 Temmuz günü, yağın mermilerden ortahğin kan gölüne çevrildiği, bombaların tozu dumana kattığı bir ortamda park havuzlarından abdest alıp şehadete yürüyenlerin, şehit ve gazi olanların hepsi istisnasız hepsi, hasbi olanlardı (gönüllü olarak ve karşılık beklemeden), hesabi olanlar (çıkar, menfaat, fırsat düşkünü) değildi. Dolayısıyla " Ben ekmezsiz yaşarım. Hürriyetsiz yaşamam " diyen Nursi'nin yaklaşımıyla şehadete yürüyenler ile daha sonra il ve ilçe meydanlarında bir aya yakın nöbet tutanların dereceleri bir değildir. Zalime karşı direniş ruhunu diriliş ruhuna evrimleyenler, sabahlara kadar gözünü kırpmadan nöbet tutanlar, pir-i fani olmuş, güçten takatten kesilmiş secdelerin üstünde elinde tesbih dua edenler, dünyanın dört bir yanından sadece Müslümanların değil aynı zamanda bütün insanlığın son kalesi ve umudu olan ülkemizin düşmemesi için gözü yaşlı el-avuç açan ve bu noktada hesabi değil, hasbi olan herkes, ayetlerde ve hadiste ifade edilen müjdelere hiç şüphesiz nail olacaklardır.

İnsan sadece et ve kemikten ibaret bir varlık değildir. Yüce Yaratıcı, en mükerrem, en şerefli, en güzel bir varlık olarak insanı bize Kur'an'da resmederken insanın daha ziyade bu ruh yönüne vurgu yapar. İnsani ruha, Yüce Yaratıcı'nın kendi ruhundan üflemiş olması ayrıca kayda değer bir husustur. Ruhun beslenmesi fazilet, cesaret, doğruluk, dürüstlük, özgürlük, hasbîlik gibi çok yüce değerlerin pratik hayatta yaşanmasıyla mümkündür. Bu noktada Batı'dan gelen ve önüne kattığı her türlü değeri savup savuran maddeci rüzgar, 15 Temmuz'da direnişten dirilişe doğru sergilenen dillere destan ruhi kıyam ve irkilış karşısında hayretlerini ve mağubiyetlerini dile dökecek maddi argüman bulamamışlardır. Çünkü hasbîlik (gönüllülük, karşılıksız, çıkarsız) mefhumu ve ahlaki maddi olan kelimelerle izah edilemez. Ne mutlu şehit olanlara! Ne mutlu gazi olanlara! Ne mutlu şehit ve gazi yakınlarına! Ne mutlu nöbet tutanlara! Vesselam!

Harun DOĞAN

İl Vaizi

harun_dogan23@hotmail.com